

Hanno Pevkur
kaitseminister
Kaitseministeerium
Sakala, 15094 Tallinn

Kuldar Leis
taristuminister
Kliimaministeerium
Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn

Kolonel Valdo Veski
Kaitseväe Logistikaosakonna ülem
Kaitseväe peastaap
Juhkentali 58, 15007, Tallinn

digitaalse allkirjastamise kuupäev

Kaitseväe ajateenijate potentsiaali kasutamine veoauto- ja bussijuhtide puuduse leevendamiseks

Lugupeetud ametiasutuse esindaja

Eesti transpordi- ja logistikasektor seisab silmitsi pikaajalise ja süveneva probleemiga – **kutseliste veoauto- ja bussijuhtide puudusega**. Selle probleemiga toimetulek on eriti oluline seoses majanduse toimimise, tarneahelate usaldusväärsuse ja julgeoleku tagamisega.

Eestis läbib igal aastal ligikaudu **1000 ajateenijat** Kaitseväes **C-, CE- (veoautojuht) või D-kategooria (bussijuht) sõidukite juhtimise väljaõppe**, saades sellega väga väärtusliku praktilise ja tehnilise kogemuse. Paraku ei võimalda tänane seadusandlus nendel noortel (kes on enamasti 18–20-aastased) kohe pärast teenistust tööle asuda veoautojuhina, sest **kutselise autojuhi lubatud vanusepiir on hetkel 21 aastat**. (18 aastasena saab vaid kutsehariduse baasil 3-aastase õppekavaga, kuid see ei ole lahendus probleemile).

Samal ajal on Euroopa Liit jõudnud 25. märtsil 2025 poliitilisele kokkuleppele, mis **alandab veoautojuhtide miinimumvanuse 18 aastale**, tingimusel et juhil on **kutsepädevuse tunnistus (kood 95)**. Liikmesriikidel on 4–6 aastat aega, et see muudatus oma seadustesse üle võtta, mis tähendab Eestis ligikaudu **2029–2030. aastal** jõustumist. **See on väga pikk ooteaeg.**

Olulisus Kaitseväe jaoks

Eesti Kaitseväe võimekus on rajatud **reservväelastele**, mis tähendab, et ajateenistuses saadud oskused ja kogemused peavad olema sügavamad kui lihtsalt sõiduki juhtimisõigus. Oluline on, et meie reservväelased oleksid käsitletavad **professionaalsete kutseliste autojuhtidena**, kellel on põhjalikum väljaõpe ja kes suudavad vajadusel toetada riigi strateegilist transpordivõimekust ka väljaspool kaitsevaelist konteksti. Selle saavutamiseks on **kood 95 ametikoolitus** koolitus ideaalne lisand Kaitseväe olemasolevale C-, CE- ja D-kategooria väljaõppele.

Kaitseväes CE kategooria juhiloa omandanud autojuhid on reservväelasena kaitseväele lisaväärtus, sest nad on juba saanud erialase väljaõppe kaitseväe sõidukite käsitsemiseks ning tunnevad liiklus- ja ohutusnõudeid ning olustikku militaarsetes tingimustes. See vähendab vajadust täiendava

väljaõppe järele kriisiolukorras, kus CE-kategooria autojuhtide vajadus võib kujuneda suureks, võimaldab reservüksustel kiiremini saavutada lahinguvalmiduse ning suurendab logistilist paindlikkust ja operatsioonide tõhusust.

Meie ettepanekud:

1. **Lisada ajateenistuse jooksul veoautojuhi ametikoolitus (140 tundi või täismahus 280 tundi)**, mis annaks ajateenijale lisaks C-, CE- või D-kategooria juhiloale ka kutsepädevuse.
2. Töötada välja **pilootprogramm** koostöös Kaitseministeeriumi ja transpordiettevõtetega, et teenistusest lahkuvad noored saaksid **koheselt tööturule siseneda** veoauto- või bussijuhtidena.
3. Vajadusel kaaluda ka **ajutise erandi** loomist, mis lubaks kood 95 saanud ajateenijatel töötada kutseliste juhtidena juba enne EL-i muudatuse jõustumist. See oleks hea näide ka teistele riikidele.

Selline lahendus:

- leevendaks tööjõupuudust transpordisektoris,
- tõstaks Kaitseväge väljaõppe väärtust tööjõuturul,
- ja tugevdaks reservväelaste professionaalsust.

Kutse kohtumisele

Et arutada teemat sisulisemalt ja leida ühiseid lahendusi, kutsume Teid **oktoobris 2025 toimuvale kohtumisele**, kus oleks võimalik koos Kaitseministeeriumi, Kaitseväge, Kliimaministeeriumi ja transpordisektori esindajatega arutada:

- millised on riigi ja sektori ootused,
- milline võiks olla pilootprogrammi ülesehitus,
- millised on seadusandlikud ja praktilised võimalused ajateenijate ametikoolituse integreerimiseks.

Teeme ettepaneku leppida kohtumise täpne kuupäev ja formaat kokku Teile sobival ajal.

Lugupidamisega

Ermo Perolainen, juhatuse esimees, **Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsioon**

Kersten Kattai, tegevjuht, **Autoettevõtete Liit**

Herkki Kitsing, tegevjuht, **Eesti Logistika ja Ekspedeerimise Assotsiatsioon**

Tõnis Hitsov, juhataja, **PROLOG – Eesti tarneahelate juhtimise ühing**